



Briuselis, 2026 m. vasario 26 d.
(OR. en)

6281/26

Tarpinstitucinės bylos:
2025/0399 (COD)
2025/0400 (COD)

ENER 67
CLIMA 62
CONSOM 44
TRANS 71
AGRI 113
IND 113
ENV 121
COMPET 182
FORETS 20
RELEX 200
ECOFIN 192
CODEC 221

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: Europos elektros tinklų dokumentų rinkinys
– Politiniai debatai

Rengiantis 2026 m. kovo 16 d. Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos (energetika) posėdžiui, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės informacinis pranešimas tema „Europos elektros tinklų dokumentų rinkinys“.

INFORMACINIS DOKUMENTAS

POLITINIAI DEBATAI DĖL EUROPOS ELEKTROS TINKLŲ DOKUMENTŲ RINKINIO

TEN-E reglamentu ir direktyva dėl leidimų išdavimo, kuriuos Komisija pasiūlė kaip Europos elektros tinklų dokumentų rinkinio dalį, siekiama pagerinti tarpvalstybinį sujungimą ir paskatinti elektrifikaciją kaip strateginį ramstį stiprinant ES konkurencingumą, energetinį saugumą ir perėjimą prie nuo iškastinio kuro nepriklausomos ekonomikos.

Pirmininkaujantis Kipras kartu su valstybėmis narėmis ir Komisija toliau nuodugniai nagrinėja pasiūlymus. Dėl to padaryta pažanga, susijusi su techninėmis nuostatomis ir tekstų paaiškinimais, kaip matyti iš dviejų iki šiol paskelbtų peržiūrėtų tekstų. Siekiant pažangos kai kuriais kitais klausimais, reikia, kad Taryba pateiktų politines gaires.

1. TEN-E. Integruotų elektros tinklų planavimas laikantis bendro scenarijaus

Siekiant sukurti tikrą energetikos sąjungą, reikia laikytis labiau europinio požiūrio į energijos tinklo plėtros planavimą. Komisija pasiūlė pagrindinį scenarijų, kurį ji parengtų remdamasi valstybių narių ir perdavimo sistemos operatorių pateikta informacija, aktyviai bendradarbiaudama su ACER ir TEN-E regioninėmis grupėmis. Pagrindinis scenarijus būtų bendras pagrindas vertinant tarpvalstybinės energetikos infrastruktūros poreikius ir pretenduojančių patekti projektų naudą. Iki šiol pateiktuose atsakymuose valstybės narės pabrėžė, kad reikia užtikrinti ES lygmens planavimo ir nacionalinės politikos sprendimų pusiausvyrą. Jos taip pat akcentavo, kad rengiant pagrindinį scenarijų reikia skaidrumo, kad būtų atsižvelgta į regioninius ypatumus.

Klausimas ministrams:

Q1. *Kaip galime užtikrinti, kad būsimas tarpvalstybinės infrastruktūros planavimas, grindžiamas bendru scenarijumi, atitiktų tikros energetikos sąjungos poreikius, nepažeidžiant valstybių narių valdžios institucijų vaidmens plėtojant nacionalinę energetikos infrastruktūrą?*

2. Elektros tinklų finansavimas ir išlaidų pasidalijimas

Pastarojo meto energetikos krizė ir mūsų paspartinta pertvarka parodė, kad mūsų elektros tinklai yra ne tik nacionalinis turtas, bet ir Europos kolektyvinio tiekimo saugumo pagrindas. Pereinant nuo vietos jungčių planavimo prie tikros energetikos sąjungos kūrimo, tradicinių finansavimo ir sprendimų priėmimo metodų nepakanka. Norint pasiekti mūsų 2030 m. ir 2050 m. klimato srities tikslus, reikia precedento neturinčio masto tarpvalstybinės infrastruktūros. Šiuo metu šių projektų išlaidos yra dažnai sutelktos keliose valstybėse narėse, o nauda paskirstoma regioniniu lygmeniu ar net visoje Sąjungoje.

Klausimas ministrams:

Q2. *Kokiu mastu valstybės narės yra pasirengusios plėtoti savo finansavimo ir planavimo sistemas, įskaitant perkrovos pajamų naudojimą ir platesnį išlaidų pasidalijimą, siekiant užtikrinti, kad Europos mastu svarbių projektų finansinė našta būtų paskirstyta teisingiau?*

3. Leidimų išdavimo ir administracinės reformos

Valstybės narės pareiškė iš esmės pritariančios tikslui paspartinti energetikos infrastruktūros, atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir kaupimo projektų leidimų išdavimo procedūras. Tačiau dėl praktinio Komisijos pasiūlymo įgyvendinimo kilo klausimų, susijusių su teisiniu tikrumu, nes valstybės narės baiminasi, kad leidimų išdavimo taisyklės išskirsčius per kelis teisės aktus (AIED III, elektros energijos rinkos modelio aktą, TEN-E, bendrąjį aplinkos apsaugos rinkinį) gali padidėti prieštarų nacionalinių aiškinimų, taigi ir ginčų teisme, rizika. Be to, kelios valstybės narės nepitaria siūlomam draudimui nustatyti dideles teritorijas, kuriose atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų *a priori* neįmanoma įgyvendinti, nes žemėtvarka laikoma pagrindine nacionaline kompetencija. Kelios valstybės narės taip pat primygtinai reikalavo, kad bet kokia energetikos projektų viršesnio viešojo intereso prielaida turi apimti aiškią nacionalinio saugumo ir gynybos apsaugą.

Klausimas ministrams:

Q3. *Norint paspartinti leidimų išdavimą, būtinais reikės rasti kompromisą tarp skirtingų, o kartais ir prieštarų interesų. Kaip, jūsų nuomone, būtų užtikrinta pusiausvyra tarp supaprastintų leidimų išdavimo procedūrų, aplinkos apsaugos ir subsidiarumo principo laikymosi?*